

Transitie Tervuren

Nieuwsbrief 2, september 2009

Voorwoord

Een aantal experts die de oliemarkt van dichtbij volgen, kondigen aan dat de prijs voor een vat olie in het begin van volgend jaar wel 'ns tot boven 200 dollar zou kunnen stijgen. Dat komt omdat investeringen in het vinden en exploiteren van nieuwe oliegebieden en een efficiëntere exploitatie van huidige gebieden fel teruggeschroefd zijn na de scherpe prijsdaling dit jaar. Die prijsdaling is er gekomen na de prijspiek in 2008, toen de prijs per vat 147 dollar bedroeg en zowel industrie als huishoudens fel bespaarden op energieverbruik. Die daling van de vraag trok de prijs naar een dal met prijzen per vat tot 35 dollar. Een lage olieprijs maakt de zoektocht naar nieuwe olie niet rendabel waardoor investeringen afgeblazen worden, waardoor het aanbod daalt en de prijs weer stijgt...enzovoort... De prijs per vat fluctueert op dit moment weer rond de 70 dollar. Nu er sporen lijken te zijn van een zich herstellende economie, is het bang afwachten welke bokkensprongen de olieprijsen gaan maken.

Het is interessant om te weten dat het meest gebruikelijke scenario dat een postpiekperiode aankondigt, net zulke sterke fluctuaties zijn in vraag en aanbod en dus prijs. Dat komt doordat het aanbod de vraag niet meer kan bijhouden, de consumptie van olie botst tegen een plafond en valt naar beneden. Maar de economie probeert telkens weer het business-as-usualmodel te herstellen, botst weer tegen dat plafond enzovoort. Nog interessant is dat in juli 2008 de meeste vaten geproduceerd zijn ooit: 74,74 miljoen vaten per dag, in mei van dit jaar is dat gezakt naar 71 miljoen

vaten. *Juli 2008: Oliepiekmoment?* Tot nu toe kunnen de OPEC-landen met een verhoogde productie de sinds 2004 dalende productie van niet-OPEC-landen compenseren, maar er wordt verwacht dat olieproductie vanaf 2010 een gestage daling van 3,4% per jaar zal vertonen.

Van Quickenborne, federaal minister voor Economie, stelde in mei dat de daling van de consumptieprijsindex louter toe te schrijven is aan de capriolen van de brandstofprijzen, "neem het effect van de brandstofprijzen weg, *en er is eigenlijk niets aan de hand.*" (De Morgen, 30 mei '09, cursief van red.) Het betekent eerder dat de groei van onze economie staat of valt met de prijs van olie - hou je dus maar goed vast als die volgend jaar tot boven 200 dollar stijgt... Of beter nog, laten we ons goed voorbereiden...

Wereldnieuws

Een greep uit grote en kleine activiteiten die door transitiegroepen in de hele wereld georganiseerd werden:

Wereldnieuws uit Deventer

Deventer is de eerste officiële TT-groep van Nederland. In januari en februari 2009 organiseerde TT Deventer een hele reeks film- en informatie-bijeenkomsten op verschillende locaties in de regio. Het enthousiasme was zo groot dat er extra bijeenkomsten kwamen. Op 1 maart was er voor Deventer een Open Space-dag*, die een hele reeks nieuwe initiatieven opleverde, zoals een Transition Café op elke eerste maandag van de maand. Daarnaast is er nog een heel scala van activiteiten.

Zoals deze:

TT-EnergieCafé: gesprekken, koffie, thee en koekjes, over de vraag hoe de energievoorziening van huizen, straten, buurten en wijken in Deventer zo zelfvoorzienend mogelijk gemaakt kan worden.

Werkgroep Verhalen uit de Toekomst: het initiatief is genomen door vijf TT-ers die op allerhande creatieve manieren met jong en oud aan de slag willen. De werkgroep organiseert activiteiten waarbij deelnemers een TT-toekomstbeeld voor Deventer beschrijven alsof hij al is gerealiseerd. Dat

gebeurt aan de hand van bijvoorbeeld interactief theater op scholen, fake-radio-reportages, artikelen en visualisaties. Vervolgens wordt bekeken hoe deze 'verhalen uit de toekomst' kunnen worden ingezet om de realisatie ervan daadwerkelijk te bevorderen.

De Grote TT-Zomerpicknick: wat is er leuker voor een nieuwe septemberstart dan een gezamenlijke picknick? Een ideale gelegenheid ook om teveel aan oogst te ruilen en om nieuwe mensen te introduceren.

Werkgroep Eetbare Stad: of de zoektocht naar meer eetbaar openbaar groen. De werkgroep houdt gesprekken met de gemeente en hoopt op inspraak om openbare ruimtes in de stad her in te richten.

Moestuincursus: Zestien cursisten volgden dit jaar een eerste moestuincursus op een collectief terreintje, zo leren de cursisten van elkaar en is het tuinieren ook een gezellig, sociaal gebeuren. Het oogsten is sinds april in volle gang en ondertussen beseft iedereen hoeveel je van 40 m² kunt halen: Veel ! Klik [hier](#) voor een kleine fotoreportage.

Kleine woordverklaring:

**Open Space* is een manier om een vergadering of bijeenkomst te organiseren. In theorie zou Open Space niets dan chaos opleveren. Er komt immers een grote groep mensen bij elkaar om een bepaald onderwerp of probleem te onderzoeken, zonder dat gebruik wordt gemaakt van een agenda of tijdschema, zonder voorzitter en zonder notulist. Toch worden thema's als voeding, energie, huisvesting, economie, solidariteit, de psychologie van verandering diepgaand besproken. Aan het einde van iedere bijeenkomst heeft iedereen gezegd wat hij of zij wilde zeggen, is een uitgebreid verslag gemaakt, is er veel ge-netwerkt en zijn er vele ideeën en visies ontwikkeld.

TransitieCafé

We hebben ons voorgenomen om elke maand met ons team samen te komen, voor de organisatie van het initiatief, en om in het algemeen de evolutie van de transitie in Tervuren te bespreken. Omdat we jullie graag zoveel mogelijk willen betrekken bij dit project volgen we het Deventerse idee en organiseren we vanaf oktober elke eerste maandag van de maand

ons eigen **TransitieCafé**, en dat gaat door **in Den Engel vanaf 20h00**. Je bent uiteraard van harte welkom: om mee na te denken, om kennis te maken met transitie, met ons en met andere geïnteresseerden, of gewoon om te luisteren.

Verslag van onze composttoilet-demo

Het lijkt een groot taboe te zijn, en toch houden we er ons allen verschillende keren per dag mee bezig, het is zo alledaags als eten en drinken, een natuurlijk proces om afvalstoffen uit ons lichaam te krijgen, en daar hebben we de wc voor uitgevonden. Maar het doorspoeltoilet verbruikt tot de helft van het drinkwater van een huishouden, en vervuult beek, rivier en zee. Vele mensen zagen dat meteen in en acht daarvan kwamen naar onze avond, op zoek naar alternatieven. Jacqueline en Marc boden dat alternatief in de vorm van een makkelijk te gebruiken, reukvrij, arbeidsarm en goedkoop strooiseltoilet, dat bovendien een waardevol product aflevert voor de tuin: compost. Niemand hoefde die avond naar het toilet, toevallig (?), maar ieder kon zich aan de hand van het persoonlijke demonstratiemateriaal van Jacqueline ervan vergewissen dat het halfvolle toilet inderdaad geen geurtjes verspreidde, het toilet was eenvoudig gemaakt met recuperatiemateriaal. De compostbakken in de tuin vormden geen esthetische bezwaren en waren even geurloos, en de compostgevoede moes- en siertuin van Jacqueline is de pracht van de wijk. Voor de milieubewuste mensen die niet aanwezig konden zijn op deze avond en voor iedereen die graag met een composttoilet wil starten heeft Marc een forum opgericht waar ieder die praktische info wil, of vragen heeft, terecht kan: www.groups.google.com/group/composttoilet. Je vindt er een eenvoudige handleiding met een lijst van benodigdheden en een stap-voor-stap instructie.

Gezond moestuinieren

Transport is zowat de grootste olievretende sector in de wereld. Zodra de olieprijs weer gaan pieken, zal deze sector dat ook het eerst voelen. Als je beseft dat onze voeding voor het grootste deel vanuit het -soms verre- buitenland komt, dan lijkt het je misschien wel nuttig om nu al je lapje tuin,

of desnoods je balkon, een nieuw leven te schenken als moestuin. Velt kan je daarbij helpen. Zij organiseren op 23 oktober een info-avond waar de basisprincipes van het ecologisch tuinieren uit de doeken worden gedaan. Genoeg informatie om volgend voorjaar je eerste boontjes en courgettes te zaaien! Locatie: CC Colomba, Colomabastraat 1, Kortenberg, 20h00, inkom vrij.

Dilemma van de maand: Biomassa

In Les Awirs staat een steenkoolcentrale die gedeeltelijk omgebouwd is om biomassa te kunnen verbranden. Electrabel gaat er prat op dat een van de twee productie-eenheden 100% groene stroom levert. Fantastisch, niet? Maar ... wacht, die biomassa blijkt uit Canada te komen! Electrabel least bossen in Canada om er houtpellets van te maken, die worden verscheept en via de binnenvaart gelost aan de centrale. Electrabel kondigt trouwens trots aan dat de binnenscheepvaart binnenkort afgeschaft wordt en dat alles met vrachtwagens geleverd wordt via onze nochtans al behoorlijk druk-bezochte snelwegen... Toch niet zo 100% dus.

Dilemma: kiezen we voor deze pseudo-groene stroom ten koste van het Canadese milieu en met een extra dosis fijn stof en brandstofverbruik van de vrachtwagens, of gaan we toch maar voor een "klassieke" productiemethode?

Films Films Films

Wellicht heb je de aankondiging al gezien in het infoblad van Vijf of in de Knokenschudder (het maandblad van de Fietsersbond), of je hebt de affiche gezien of een flyer in handen gekregen, en als we je toch gemist hebben, lees je het nu: onze eerste filmavond komt eraan. De keuze van films is uitgekend om de belangrijke thema's die onze transitie inluiden te belichten. Dat is in de eerste plaats de oliepiek. Op een heel directe en onverbloemde manier worden de feiten over de oliepiek in de film *A Crude Awakening* gepresenteerd door een aantal experts die vaak jaren zelf in de oliesector hebben gewerkt en die van binnenuit goed kennen. Wanneer de oliepiek er precies aankomt, kan niet met zekerheid gezegd worden (misschien was ie er al in juli 2008?), maar over het feit dat hij er over relatief korte tijd aankomt, bestaat al zeer grote consensus, en ook over het

feit dat er geen alternatieven bestaan om olie-energie te vervangen.

Een tweede belangrijk thema is natuurlijk de zorgwekkende verandering van het klimaat, mooi vertolkt in de film HOME. "Met de ontdekking van aardolie en de bevolkingsexplosie erna, heeft de mens niet meer dan een honderdtal jaar nodig gehad om het fragiele evenwicht op aarde – het resultaat van bijna vier miljard jaar evolutie – te verstoren. Hoewel de prijs die we moeten betalen hoog is, rest er geen tijd voor pessimisme: we hebben slechts tien jaar om de trend om te keren. Yann Arthus-Bertrand filmde de wereld vanuit de lucht, met beelden van meer dan vijftig landen. Met deze adembenemende en nooit eerder vertoonde beelden toont hij de schoonheid van de aarde, de relatie die wij met onze aarde hebben en het gevaar waarin onze planeet verkeert. Hij deelt zowel zijn bewondering als zijn bezorgdheid met de kijker."

Een derde luik van onze filmreeks is een zoektocht naar oplossingen. Oplossingen die beroep doen op de talenten en kennis van elke burger. Meer over dit derde luik in onze volgende nieuwsbrief.

Agenda voor 2009

- **17 september:** vertoning van A Crude Awakening, een ontzuisterende docufilm over het einde van goedkope olie, met aansluitend bespreking. In samenwerking met Natuurpunt VIJL en de Fietsersbond. Locatie: Papeblok, 19h30
- **5 oktober:** ons eerste TransitieCafé, je vindt ons in Den Engel in Tervuren vanaf 20h00. Verder zijn we er elke eerste maandag van de maand
- **19 oktober:** vertoning van HOME, een film van Yann Arthus-Bertrand over verleden, heden en toekomst van onze planeet, met prachtige en boeiende beelden van onze aarde vanuit de lucht. In samenwerking met de ouderraad van de Gemeentelijke Basisschool van Tervuren. Locatie: Papeblok, 19h30
- **23 oktober:** Info-avond: Leer gezond 'moestuineren', georganiseerd door Velt Midden-Brabant. Locatie: CC Colomba, Colomabastraat 1,

Kortenberg, 20h00, inkom vrij

- **2 november:** TransitieCafé, in Den Engel, vanaf 20h00

Dilemma van de maand, oplossing: plant een houtwal aan in je achtertuin en produceer je eigen biomassa: brandhout!

Transitie Tervuren is...

...Griet, Katrien, Jeroen, Lymke, Marc, Jacqueline, Hugo, Ann, Mark, Magda, Sandra, Ilke, Kris, Myriam... en jij! Spreekt transitie je erg aan en wil je je graag inzetten om dit initiatief mee vorm te geven, wil je graag alleszins op de hoogte gehouden worden? Laat ons dat dan maar vlug weten via mail: tervuren@transitie.be
Ook je ideeën, tips, voorstellen, vragen zien wij graag komen!

Links

Over transitie:

www.transitie.be

www.transitiontowns.org

www.thetransitionnetwork.org

Over piekolie en klimaatverandering:

www.peakoil.com

www.theoil drum.com

www.powerswitch.org.uk

en via de links-pagina's van deze sites nog vele andere sites en blogs...

Boeken over transitie, piekolie en klimaatverandering zijn te vinden op www.hitte.nu

